

Spuwen in de Koninginnesoep

Spuwen in de Koninginnesoep

Elf interviews met “Mensen rond de troon”

Zet van Wander

Schrijver: Zet van Wander

Foto-omslag: Zet van Wander

ISBN: 9789463188395

© Zet van Wander

We scharen ons in deze moeilijke dagen weer om de troon. Allemaal om de troon. 95 procent omdat we monarchist zijn en de rest die denkt “als het koud wordt stoken we hem op!”

Wim Kan

Oudejaarsconferentie 1973.

Voorwoord

Het koningshuis en de koninklijke familie. We kennen hen allemaal, maar wat weten we van hen? Eigenlijk zeer weinig. Wat we van hen weten, is datgene wat zij willen, dát we van hen weten. Het voor u liggende ‘Spuwen in de Koninginnesoep’ bevat een elftal interviews met mensen, die op een bepaalde manier te maken hebben gehad met het koningshuis. De interviews zijn, al bijna vijftien jaar geleden, gemaakt door Zet van Wander in opdracht van de VRPO. Eén van de redenen voor deze serie interviews was de onduidelijkheid, die er in ons volk bestaat rond het koningshuis. Door voorstanders van de monarchie is deze onduidelijkheid vaak verdedigd met de term: ‘het geheim van het paleis’. Het doel van de interviews was destijds om, gezien deze onduidelijkheid, inzicht te geven in het in de praktijk functioneren van de monarchie binnen het democratisch staatsbestel. De volledige titel van de serie luidde: *‘Spuwen in de Koninginnesoep, elf interviews met Mensen rond de troon’*.

In de periode waarin de interviews werden opgenomen verslechterde in ons land in rap tempo het democratisch klimaat. Tot dan toe was er sprake geweest van een zekere tolerantie ten aanzien van personen, die uiting gaven aan hun republikeinse gezindheid en daarom vraagtekens plaatsten bij de monarchie. Deze tolerantie ging echter teloor. Dieptepunt, bij deze teloorgang van tolerantie, was het huwelijk van de troonopvolger. Een onschuldige toeschouwer – een vrouw op leeftijd – die refereerde aan het schimmige verleden van de vader van de aanstaande bruid van de troonopvolger en die een bord omhoog hield met de niet onkomische tekst ‘Liever een dwaze moeder dan een domme prins’ werd door de politie gearresteerd. Een stel dat een bord omhoog hield met de tekst ‘Veel geluk in de republiek Holland’ werd onder dreiging van arrestatie gesommeerd het bord in te leveren.

In het licht van het bovenstaande was er een reëel gevaar dat de geïnterviewden in de serie, die immers in de interviews een beeld hadden geschetst van het feitelijk, vaak niet zo positief, functioneren van de monarchie, alsmede de interviewer, in groot gevaar verkeerden om ook te worden gearresteerd en vastgezet. Dit op grond van een oud wetsartikel,

dat sinds de duistere tijden, voordat Nederland pretendeerde een democratie te zijn, niet meer was toegepast, namelijk: ‘schending van de koninklijke waardigheid’. Zet van Wander verzocht daarom de VRPO de interviews niet uit te zenden.

Nu dat recent er in ons land de troonswisseling heeft plaatsgevonden, waarbij de regerende vorstin werd vervangen door een nieuwe koning, lijken deze betere tijden aangebroken en staat niets openbaarmaking van de elf interviews meer in de weg. Immers de kans dat Zet van Wander of de geïnterviewden veroordeeld kunnen worden voor een ‘schending van de koninklijke waardigheid’ is geweken. De afgetreden vorstin is geen majesteit meer, maar prinses en van prinsessen zijn er in ons land zo velen. Welke goede huisvader noemt zijn schattige dochters niet op vertederende momenten: ‘mijn prinsesjes’. Al die prinsesjes vallen niet onder het verbod op ‘schending van de koninklijke waardigheid’. Dit maakt het mogelijk de interviews alsnog te publiceren.

In de interviews wordt ook de echtgenote van de nieuwe koning genoemd. Zij was, na haar huwelijk, al van gewoon burgermeisje gepromoveerd tot prinses en nu, na de troonwisseling, tot koningin. Echter het gegeven dat zij nu koningin wordt genoemd betekent niet dat personen, die over haar iets onwelgevoegelijks zeggen opgesloten kunnen worden op grond van ‘schending van de koninklijke waardigheid’. De minister-president heeft immers de bevolking verzekerd dat het hier niet gaat om een echte koningin, maar dat de term koningin slechts wordt gebruikt als een ‘aanspreektitel’ en aanspreektitels vallen niet, zo blijkt uit juridisch onderzoek, onder een mogelijke ‘schending van de koninklijke waardigheid’.

Daarmee staat nu niets in de weg om, na bijna vijftien jaar, de interviews die Zet van Wander, vele jaren voor de troonswisseling, aan het begin van deze eeuw maakte met ‘Mensen rond de troon’ alsnog aan de openbaarheid prijs te geven.